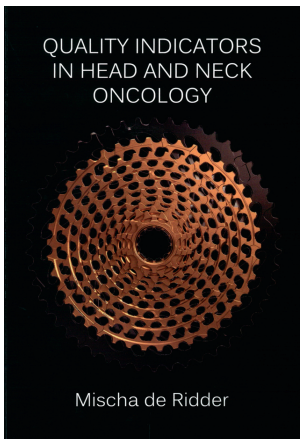

Kwaliteitsindicatoren in hoofd-halsoncologie

M. de Ridder
Quality indicators in head and neck oncology
Amsterdam: Universiteit van Amsterdam, 2017
187 bl.
ISBN 978 94 91688 08 9

Het kwaliteitsconcept rondom oncologische zorg in het hoofd-halsgebied is complex, omdat deze zorg per definitie multidisciplinair is en dus vanuit verschillende invalshoeken kan worden benaderd. In de 3 domeinen van kwaliteit van zorg (structuur, proces en uitkomst) onderzocht M. de Ridder verschillende indicatoren voor hoofd-hals oncologische zorg in Nederland.

Binnen het domein 'structuur' werd de centralisatie en variatie van zorg bestudeerd. Hieruit bleek dat, ondanks de hoge centralisatie graad van hoofd-hals oncologische zorg in Nederland, de variatie in volume en behandeling tussen de hoofd-halscentra significant verschillend was. Binnen het domein 'proces' werd de invloed van wachttijd op overleving onderzocht. De onderzoeksgroep vond een contra-intuïtieve uitkomst: patiënten met de kortste wachttijd hadden ook de slechtste overleving. Deze paradox lijkt verklaard doordat patiënten met snel progressieve tumoren of levensbedreigende symptomen als eerste worden behandeld. Aangenomen wordt dat wachttijd een belangrijke kwaliteitsindicator is

in de behandeling van hoofd-halskankerpatiënten. Binnen het domein 'uitkomst' richtte de onderzoeker zich op het meer zeldzame speekselkliercarcinoom. Uit het onderzoek blijkt dat er de afgelopen 22 jaar weinig tot geen verbetering in overleving wordt gezien, mede door de grote variatie in aantallen. Verdere centralisatie lijkt hiervoor een oplossing te kunnen bieden.

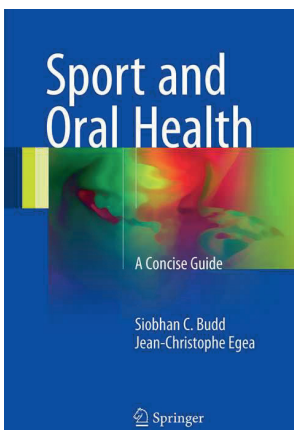
De door de Nederlandse Werkgroep voor Hoofd-Hals Tumoren geïnitieerde prospectieve landelijke registratie van alle hoofd-halstumoren in de Dutch Head & Neck Audit zal ons meer gedetailleerd informatie verstrekken over de richtlijnadherentie, casusverschillen tussen de centra en eventuele verschillen in uitkomsten tussen de centra. Essentieel voor het slagen hiervan is transparantie van de resultaten van de deelnemende centra.

De promovendus is er zeer goed in geslaagd om een eerste oefening te presenteren binnen het complexe domein van 'kwaliteit van zorg' op het terrein van de multidisciplinaire hoog-complexe hoofd-halsoncologie. Er zal nog veel over dit onderwerp gediscussieerd worden.

Boek

M. Lieshout

Mondgezondheid en sport

S.C. Budd, J-C. Egea
Sport and oral health
New York: Springer, 2017
160 bl., geïll. € 134,99 / €107,09
ISBN 978 3 319 53422 0 (hardcover) / ISBN 978 319 53423 7 (E-book)

Sport heeft een positief effect op de weerstand en geeft over het algemeen een goed gevoel. Het beoefenen van sport wordt dan ook steeds meer gedaan. Echter, heel intensief sporten heeft ook negatieve effecten op de algemene gezondheid en vormt specifiek een risico voor de mondgezondheid. De auteurs, beiden actief in de 'sport tandheelkunde', hebben dit overzichtelijk opgeschreven. Het boek geeft inzicht in de potentiële gevolgen van intensief sporten voor de mondgezondheid en is interessant voor zowel mondzorgverleners als sporters.

Na een uitvoerige beschrijving over sport in het algemeen en de fysieke eigenschappen van verschillende soorten sport, beschrijven de auteurs zeer systematisch welke orale risico's er zijn voor de sporter. Zij concluderen dat verslechterde mondgezondheid bij sporters multifactorieel is. Trainingsmethoden en frequentie, voeding en monddroogte zijn daarbij van grote invloed. Ook de soort sport, kracht- of duursport, is van belang. Bij een toename van de trainingsduur en frequentie zijn er meer pro-

blemen op het gebied van erosie en cariës te onderscheiden. Verder komt aan bod dat het afweersysteem in de mond negatief wordt beïnvloed door een chronische verandering van de kwaliteit en kwantiteit van het speeksel. Minder speeksel, door uitdroging, verdamping en mindere productie, in combinatie met sportvoeding geeft een potentieel verhoogd risico op cariës en erosie. Voorts werden diagnostiek en preventiemethoden beschreven, waarbij wordt benadrukt dat informatievoorziening van groot belang is.

Naast de meer voor de hand liggende risico's, wordt de mogelijke relatie tussen een afwijkende occlusie en chronische spierblessures door houdingsproblemen beschreven. Er worden voornamelijk casusbeschrijvingen gebruikt bij gebrek aan goed opgezette onderzoeken. Een van de auteurs is wel bezig met onderzoek op dit gebied.

Het boek is makkelijk leesbaar en overzichtelijk. Alle facetten van de relatie sport en mondgezondheid komen aan bod. Het boek is zeer bruikbaar ter ondersteuning bij de preventieve mondzorg bij (top)sporters.